

OSAAMISPERUSTEISUUS JOKIHELMEN OPISTOSSA
SUUNNITTELUN LUONNOS
12.12.2023 johtokuntaan

Rehtori Anu Hultqvist

Kesäkuu 2024
VISIO osaamisperusteisuuden hyödyistä eri tahoille
Osaamisperusteisia kurssikuvauksia syksyn 2024 kurssitarjontaan julkaistaan 1.7.2024 ja tehdään kohde- ja sidosryhmämarkkinointia.

Toukokuu 2024
Osaamisperusteisia kurssikuvauksia syksyn 2024 kurssitarjontaan julkaistaan 1.7.2024 ja tehdään kohde- ja sidosryhmämarkkinointia.
Arviointiosaamisen varmistaminen, opettajien perehdytys, KOL / opistopiirin koulutuksia, kannustetaan henkilöstöä osallistumaan

Huhtikuu 2024
Osaamisperusteisten kurssien tarve/toive kysely asiakkaille ja sidosryhmille
Osaamisperusteisten kurssien kurssikuvaukset, kriteerit ym.

Maaliskuu 2024
Osaamisperusteisten kurssien tarve/toive kysely asiakkaille ja sidosryhmille, Osaamisperusteisten kurssien kurssikuvaukset, kriteerit ym.

Elokuu 2024 Henkilöstön koulutussuunnitelma ja osaamisen varmistaminen / osaamistarpeet, Viestintä- ja markkinointisuunnitelma, Opiskelijan arvioinnin suunnitelma

Opisto lomalla

Helmikuu 2024
Opetussuunnitelmatyö
Osaamisperusteisten kurssien kurssikuvaukset, kriteerit ym.
Laadun arvioinnin suunnitelma

Syyskuu 2024
Opiskelija- ja sidosryhmätarpeen arviointi: kysely syys-lokakuussa mm. toiveet ja tarpeet, Millaisia tavoitteita opiskelijoilla? Miksi käyvät kursseilla?
Mitä kursseja osaamisperusteisiksi?
Osaamisperusteisen koulutuksen hyödyt, toiveet ja tarpeet kuntaneuvotteluissa,
Henkilöstökoulutuksia, perehdytystä, VST OPS työ jatkuu

Lokakuu 2023 Orientoituminen osaamisperusteisuuteen

Marraskuu 2023 Hallinnollinen suunnittelu, tiekartta, yhteissuunnittelu, työryhmän nimeäminen, toiminnan aikataulus ja resurssointi,

Joulukuu 2023
Johtokunnan info: osaamisperusteisuus työstäminen aloitetaan keväällä 2024. Tarvitaan ylläpitäjän päätös osaamisperusteisen koulutuksen järjestämisestä

Tammikuu 2024 Opetussuunnitelman kirjoittaminen, tunnukset ePerusteet ja Koski-järjestelmään, Hellewi-tiedonsiirron vaatimukset ym., VST OPS yleiset perusteet, TPO OPS päivitystyö alkaa,

Elokuu 2025 Henkilöstön koulutus suunnitelman päivitys ja osaamisen varmistaminen / osaamistarpeet, Viestintä- ja markkinointisuunnitelman päivitys, Opiskelijan arvioinnin suunnitelman päivitys

Kesäkuu 2025
Osaamisperusteisia kurssikuvauksia syksyn 2026 kurssitarjontaan julkaistaan 1.7.2025 ja tehdään kohde- ja sidosryhmämarkkinointia.

Toukokuu 2025
Osaamisperusteisia kurssikuvauksia syksyn 2026 kurssitarjontaan julkaistaan 1.7.2025 ja tehdään kohde- ja sidosryhmämarkkinointia.
Arviointiosaamisen varmistaminen, opettajien perehdytys, KOL / opistopiirin koulutuksia, kannustetaan henkilöstöä osallistumaan

Huhtikuu 2025
Osaamisperusteisten kurssien arviointi ja vienti Koskeen. Laadunarviointia, palautekyselyjä ja palautteen hyödyntäminen kehittämisessä, Uusien kurssien suunnittelu

Maaliskuu 2025
Osaamisperusteisten kurssien arviointi ja vienti Koskeen, tarve/toive kysely asiakkaille ja sidosryhmille

Opisto lomalla

Syyskuu 2025
Opiskelija- ja sidosryhmätarpeen arviointi: kysely syys-lokakuussa mm. toiveet ja tarpeet, Millaisia tavoitteita opiskelijoilla? Miksi käyvät kursseilla? Mitä kursseja osaamisperusteisiksi?
Osaamisperusteisen koulutuksen hyödyt, toiveet ja tarpeet kuntaneuvotteluissa,
Henkilöstökoulutuksia, perehdytystä, VST OPS työ jatkuu

Lokakuu 2024 Osaamisperusteisten kurssien toteutus

Marraskuu 2024 Osaamisperusteisten kurssien arviointi ja uudet kurssit

Joulukuu 2024
Kevätkauden markkinointia ja ilmoittautumisia. Ohjausta, tietoiskuja someen, nettisivuille ja paikallislehdille

Helmikuu 2025
Osaamisperusteisten kurssien toteutus

Tammikuu 2025
Osaamisperusteisten kurssien markkinointia, Opiskelijoiden ohjaus ja neuvonta, Kirjallisen suostumuksen kerääminen ja tallentaminen
Osaamisperusteisten kurssien toteutus
Laadun arvioinnin suunnitelman päivitys

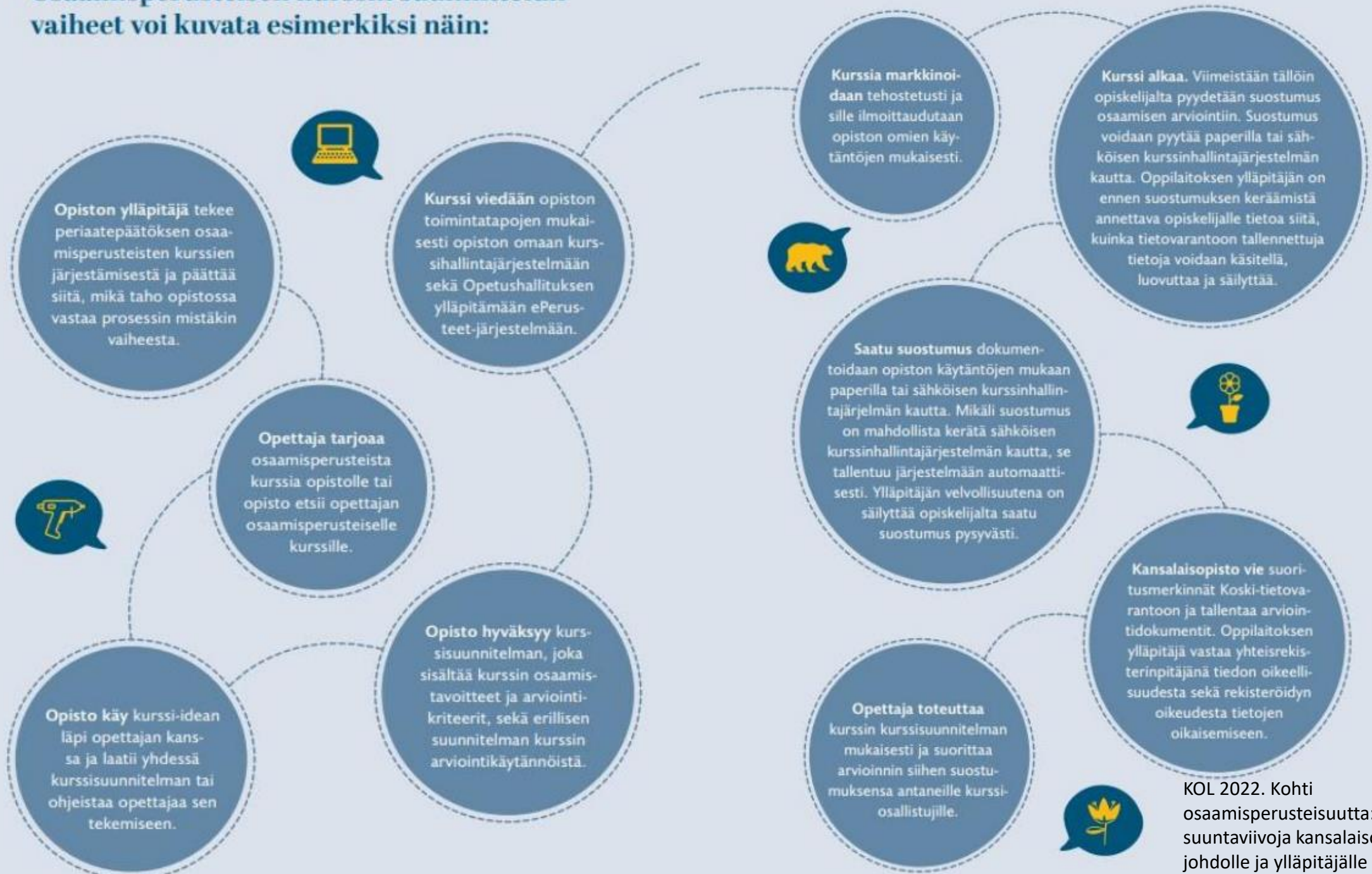
Tiekartta osaamisperusteiseen kansalaisopistoon – opistojen johto

Yleiset tavoitteet

1. Osaamisperusteinen toimintatapa juurrutetaan opiston rakenteisiin
2. Osaamisperusteisuus on opistossa oleellinen osa elinikäistä oppimista ja ohjausta
3. Osaamisperusteisuudessa yksilö (oppija) on keskiössä
4. Opistolla on osaamisperusteisuuden jatkuvan kehittämisen strategia
5. Opistoilla on alueellisia kehittämissyhteisöjä, joiden työ on tavoitteellista ja tukee osaamisperusteisuuden jalkauttamista opiston arkeen
6. Opistoilla on laadunhallintajärjestelmä, joka tukee osaamisperusteisuuden toteuttamista
7. Opistoilla on seurantajärjestelmä, joka tukee tilastointia, palautteita ja toimenpiteitä palautteiden ja tilastoinnin pohjalta
8. Opistot ovat sitoutuneet henkilöstön osaamisen kehittämiseen osaamisperusteisen opetuksen, ohjauksen ja arvioinnin osalta
9. Osaamisperusteisuutta laajennetaan askeleittain koskemaan kaikkea kurssitarjontaa opistoissa (ei välttämättä arviointia)

Osaamisperusteisen kurssin suunnittelun vaiheet voi kuvata esimerkiksi näin:

Opiston henkilökunnan toiminta-askelleet

Omistajayhteisö antaa mahdollisuuden tarjota osaamisperusteisesti suunniteltuja kursseja. Opisto asettaa näkyville opiskelijan **informointilomakkeen**.
Opettaja ilmoittaa haluavansa luoda ko kurssin ja toimittaa tiedot toimistolle/vastuopettajalle.

Kurssi viedään Hellewiin ja kurssista tehdään ePerusteisiin sisältö. Kurssia aletaan markkinoida. Samalla kurssilla voi olla opiskelijoita, jotka opiskelevat vapaatavoitteisesti tai osaamisperusteisesti

Ennen kurssin alkua tai alkukerroilla opiskelija tulee allekirjoittamaan toimistolle tai allekirjoittaa sähköisesti **suostumuslomakkeen**, mikä mahdollistaa opiskelijatiedon viemisen Koskeen (vahva tunnistautuminen). Lomake on säilytettävä huolellisesti.

Opettaja toimittaa arvioinnin toimistoon tai vastuopettajalle. Suoritus Koskeen/Oma opintopolku –palveluun viedään kurssin arvioinnin jälkeen.

Opiskelija voi myös perua suostumuksensa ja kurssi poistetaan Oma opintopolku-palvelusta.

Kerätään palautetta prosessista ja suunnitellaan mahdollisia korjausliikkeitä.

Opettajan toiminta-askeleet

Käy katsomassa kurssikuvauksien esimerkkejä ePerusteissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/kooste/vapaasivistystyo>

Olet päättänyt
tuottaa
opintopistekurssin.

Suunnittele kurssi
Kurssisuunnittelulomakkeen
avulla. Suunnittele arviointi.
Toimita suunnitelma
sähköisesti tai paperiversiona
opiston ohjeiden mukaisesti.

Kurssi viedään
Hellewiin
(vastuopettaja?) ja
opiston toimesta
ePerusteisiin. Kurssia
aletaan markkinoida.

Kerro opiskelijallesi
mahdollisuudesta
suorittaa
opintopistekurssi heti
kurssin alussa. Opiskelija
allekirjoittaa
suostumuksen esim.
toimistolla vahvalla
tunnistautumisella.

Kurssin päätyttyä tee
arviointi HYV/HYL ja
toimita se opistolle.
Hyväksytty kurssi
viedään Koski-
tietovarantoon.

Opiskelija saa
suoritusmerkinnän Oma
opintopolku –palveluun.
Sinä saat arvokasta
pedagogista osaamista.
Opisto pystyy
tarjoamaan erilaisia
opintopolkuja
asiakkaille.

Strateginen taso (opistojen johto)		
Tehtävä:	Miten? Milloin?	Vastuuhenkilö/ taho
Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja ylläpito <ul style="list-style-type: none"> Johto varmistaa, että henkilöstöllä on riittävä osaaminen Johto varmistaa, että henkilöstö pääsee osallistumaan koulutuksiin, jotka käsittelevät osaamisperusteisuutta Tarvittaessa johto hankkii lisäkoulutusta henkilöstölle (vrt. hankkeet) 	Osallistuminen KOL:n ja Meri-Pohjolan opistopiiriin hankkeiden järjestämiin koulutuksiin Omatoiminen perehtyminen Meri-Pohjolan ja Lapin opistopiiriin ONNO-hankkeen materiaaleihin M-P opistopiiriin nettisivuilla Markkinointi päätoimiset ja tuntiopettajat	rehtori koordinaattori
Sidosryhmäyhteistyö <ul style="list-style-type: none"> Johto määrittelee tärkeimmät sidosryhmät (esim. paikalliset yritykset, muut koulutustoimijat, yhdistykset tms.) Johto määrittelee sidosryhmäyhteistyön tavoitteet Johto fasilitoi yhteistyötä ja sitouttaa henkilöstöä yhteistyöhön 	Tavoitteista tiedottaminen ja uuden mahdollisuuden markkinointi, kerrotaan osaamisperusteisuuden hyötyjä, ko. kurssien suorittamisen mahdollisuuksia, sisältöjä, arviontimenetelmiä ja -kriteerejä	rehtori koordinaattori päätoimiset opettajat opistosihteerit
Kansallinen ohjaus ja koordinointi <ul style="list-style-type: none"> Johto seuraa lakien, säädösten ja kansallisten ohjeistuksen kehittämistä Johto nimeää koordinaattorin, jonka tehtävänä on yhdessä henkilöstön kanssa jalkauttaa uudistukset omassa organisaatiossa ja tukea muuta henkilöstöä toimeenpanossa 	Kansallisten "faktojen" seuraaminen Koordinaattorin nimeäminen	rehtori koordinaattori suunnittelijaopettaja
Laadunhallinta <ul style="list-style-type: none"> Johto määrittelee osaamisperusteiselle järjestelmälle indikaattorit, joita seuraamalla voidaan osoittaa kehitys ja kehittämistarpeet Johto määrittelee toimenpiteet, joita tehdään, mikäli laadussa on poikkeamia 	Indikaattorien määrittäminen Laaditaan aikataulu ja seurantaprosessit Laatukriteerien määrittäminen, indikaattorien poikkeaminen Käsittelyprosessin luominen Palautekyselyjen kehittäminen Hellewiin	rehtori, koordinaattori, suunnittelijaopettaja, talous- ja koulutussuunnittelija
Rahoitus <ul style="list-style-type: none"> Johto suunnittelee olemassa olevan rahoituksen ohjausta, niin, että se tukee osaamisperusteisuuteen siirtymistä Johto kartoittaa muita mahdollisia rahoituskeinoja osaamisperusteisen järjestelmän toteuttamiseen ja kehittämiseen 	Rahoitus ja resurssointi osaamisperusteisuuteen perehtymiseen Lake-rahoitus?	rehtori talous- ja koulutussuunnittelija koordinaattori suunnittelijaopettaja
Järjestelmän hallinnointi	Arvioinnin ja osaamisen dokumentoinnin prosessin havainnollistaminen,	rehtori koordinaattori

Johtokuntaan ja ylläpitäjälle

- Jokihelmen opiston vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen kurssien osaamisperusteisuuden työstäminen aloitetaan keväällä 2024. Ensimmäisenä tarvitaan ylläpitäjän päätös osaamisperusteisen koulutuksen järjestämisestä Jokihelmen opistossa 1.8.2024 alkaen vapaassa sivistystyössä ja taiteen perusopetuksessa.
- Jokihelmen opiston johtokunta esittää Haapaveden kaupungille, että se myöntää Jokihelmen opistolle luvan tarjota vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen kursseja osaamisperusteisesti ja kurssilaisilla on halutessaan mahdollisuus arvioinnin kirjautumiseen Koski-tietovarantoon.
- Vapaan sivistystyön vapaatavoitteisuus säilyy ja opiskelijat antavat suostumuksensa arviointiprosessiin kirjallisesti kurssin alkaessa, jos haluavat kurssin arvioitavan ja suorituksen kirjattavan Koski-tietovarantoon. Suostumuksen voi perua ennen arviointiprosessia. Taiteen perusopetuksen yleisen ja laajan oppimäärän arviointi kirjataan Koski-tietovarantoon opintokokonaisuuksittain.
- Toteuttamalla koulutusta osaamisperusteisesti siirrytään opetuskeskeisyydestä oppimiskeskeisyyteen sekä opetussisällöistä oppimistuloksiin ja osaamiseen. Osaamisperusteisten kurssien kuvauksiin kirjoitetaan auki osaamistavoitteet (minkälaista osaamista kurssilla tavoitellaan) ja arviointikriteerit (miten osaamista arvioidaan). Opetuksen laajuutta kuvaaviin opintopisteisiin sisältyy myös opiskelijan itsenäinen työskentely opetuskertojen ulkopuolella. Yksi opintopiste vastaa 27h opiskelijan tekemää työtä.